

Letno poročilo – 2014

NSP je bil – ob naraščajočem zavedanju pomena učinkovitih načinov plačevanja za gospodarstvo in družbo kot celoto – ustanovljen s ciljem zagotoviti ustrezen dialog med različnimi deležniki na trgu plačilnih storitev.

Kazalo

Predgovor	1
1. Vloga in pomen NSP	3
2. Delo NSP v letu 2014.....	4
3. Izbrane obravnavane vsebine	6
4. Povezanost NSP z ravno EU	9
5. Ostale aktivnosti, povezane z delovanjem NSP	10
Pogled naprej.....	11

Predgovor

Spoštovani,

za nami je prvo leto delovanja Nacionalnega sveta za plačila (NSP), ki ga ob pogledu nazaj – na vse izvedene aktivnosti – lahko ocenim kot zelo uspešno. Po ustanovni seji v začetku leta, na kateri smo se deležniki, vključeni v NSP, prvič srečali in s sprejetjem poslovnika začrtali pot in način delovanja NSP, so se aktivnosti pričele. Kot opredeljeno v Poslovniku NSP, smo aktivnosti lanskega leta popisali v letnem poročilu, ki je sedaj pred vami.

Pričeli smo z vzpostavitvijo spletnih strani NSP – javnega dela, namenjenega seznanjanju širše javnosti z aktivnostmi NSP in aktualnimi tematikami s področja plačevanja, ter zaprtega dela, namenjenega članom NSP tudi za obravnavo aktualnih tematik s področja delovanja NSP v okviru za to vzpostavljenega Forumu. S tem smo zagotovili odprtost in transparentnost delovanja NSP do širše javnosti ter sodelujočim v NSP zagotovili možnost, da transparentno izrazijo stališče interesnih skupin, ki jih predstavljajo. Prav tako smo sodelujočim v NSP dali možnost, da sami sporočajo informacije s področja plačevanja, s katerimi se srečujejo pri svojem delu in sodijo na področje dela NSP. To lahko storijo med drugim v okviru E-novic Nacionalnega sveta za plačila, ki jih je Banka Slovenije začela izdajati s ciljem zagotavljanja novic s področja plačilnih storitev.

Tekom leta so se že obstoječim članom v NSP pridružili novi deležniki s trga plačilnih storitev, s čimer je načelo širokega sodelovanja v NSP še dodatno pridobilo na pomenu. S tem se je dodatno spodbudilo skupno razumevanje vprašanj in obravnavo vprašanj, ki ne morejo biti razrešena s strani enega samega subjekta ali skupine deležnikov. Sodelovanje pri oblikovanju stališč NSP tako ustvarja večje zaupanje v končne rezultate in povečuje odgovornost sodelujočih v NSP. Leto smo zaključili z drugim sestankom NSP v decembru, na katerem smo tudi določili naloge, ki smo se jih že lotili v novem letu.

Banka Slovenije je nad delom NSP v prvem letu njegovega delovanja še posebej skrbno bedela in v svoji vlogi katalizatorja usmerjala njegove aktivnosti. Vloga katalizatorja ne temelji na zakonskih zahtevah in eksplicitnih regulatornih standardih, zato je delovanje NSP, ki skuša združiti interese različnih deležnikov glede posameznih vprašanj za doseg skupnega cilja, še posebej pomembno. Verjamemo, da je bila Banka Slovenije v tej vlogi v okviru prvega leta delovanja NSP uspešna.

Naj bodo ti kratki opisi posameznih aktivnosti dovolj za začetek. Zato vas raje vabim, da delo NSP skozi letno poročilo podrobneje spoznate!

Darko Bohnc

Predsednik Nacionalnega sveta za plačila, viceguverner Banke Slovenije

1. Vloga in pomen NSP

Nacionalni svet za plačila (NSP) je 2. julija 2013 s Sklepom o vzpostavitvi Nacionalnega sveta za plačila ustanovil Svet Banke Slovenije.

Cilj NSP je podpirati uravnotežen in trajnosten razvoj trga varnih in učinkovitih plačilnih storitev v Sloveniji ter zagotoviti njegove prilagoditve spremembam v mednarodnem okolju in ustrezno mesto znotraj enotnega območja plačil v evrih (SEPA).

Banka Slovenije je ob vzpostavitvi NSP upoštevala najboljše prakse obravnave vprašanj, povezanih s plačevanjem, v državah članicah Evropske unije (EU), poleg tega pa tudi specifične in potrebe slovenskega trga. Tako je NSP v svoji osnovi strateško, posvetovalno in komunikacijsko telo, njegove odločitve pa služijo kot osnova za delo sodelujočih v NSP na področju plačilnih storitev.

Način dela NSP podrobneje ureja Poslovnik Nacionalnega sveta za plačila.

Znotraj platforme, ki jo omogoča NSP, se srečujeta stran ponudbe in povpraševanja na trgu plačilnih storitev, usklajujeta interese, določata prednostne naloge ter razrešujeta morebitna nesoglasja. Banka Slovenije in drugi organi javnih oblasti, po drugi strani, znotraj NSP izražajo svoja stališča in usmerjajo delovanje trga plačilnih storitev, ob tem pa pridobivajo informacije, ki jim lahko služijo pri oblikovanju njihovih lastnih politik ter zastopanju slovenskega trga plačilnih storitev v organih Evropskega sistema centralnih bank in Evropske unije. Široka udeležba v NSP je nujno potrebna, ker omogoča spodbujanje skupnega razumevanja tematik in obravnavo vprašanj, ki ne morejo biti razrešena le s strani enega samega subjekta ali skupine deležnikov.

NSP deluje na strateški ravni na področjih kreditnih plačil SEPA, direktnih obremenitev SEPA, kartičnih plačil, e- in m-plačil, inovacij na področju plačil ter drugih vprašanj, povezanih s plačili (npr. standardov, zlorab in varnosti), tako na nacionalni ravni kot na ravni EU.

Povezovalna vloga med stranema ponudnikov in uporabnikov na trgu plačilnih storitev

NSP predstavlja platformo, ki zagotavlja dialog med relevantnimi tržnimi deležniki

2. Delo NSP v letu 2014

Na začetku leta so se deležniki, vključeni v NSP, prvič srečali na ustanovni seji NSP, ki je potekala 29. januarja 2014. Banka Slovenije je predstavila svoje motive in cilje pri oblikovanju NSP, nato pa je bil obravnavan in sprejet Poslovnik Nacionalnega sveta za plačila, ki podrobneje ureja njegovo delovanje. Kot je bilo na ustanovni seji napovedano, je Sekretariat NSP za potrebe dela NSP vzpostavil tudi javno spletno stran, ki je namenjena zagotavljanju transparentnosti delovanja NSP in obveščanju javnosti o aktualnih tematikah s področja dela NSP.

Poleg javne spletne strani so bile vzpostavljene tudi nejavne spletne strani, do katerih lahko dostopajo zgolj člani NSP in njihovi namestniki ter so namenjene obravnavi tematik s področja dela NSP in pregledu aktualnih novic s področja plačilnih storitev v Sloveniji ter EU. Tako je v sklopu nejavnih spletnih strani Sekretariat NSP objavil dve številki *E-novic Nacionalnega sveta za plačila*, in sicer je bila prva izdaja objavljena julija, druga pa novembra 2014. Pri oblikovanju E-novic pa sodelujejo tudi člani NSP, saj je posebna rubrika, t. i. *Člani NSP poročajo*, namenjena prav njihovim prispevkom.

Zaprte spletne strani pa so namenjene tudi poglobljeni obravnavi tematik v okviru Foruma NSP, kjer je možna tudi razprava in izmenjava mnenj med različnimi deležniki. Tako lahko člani NSP sami podajo predloge za obravnavo tematik preko Foruma NSP. V skladu s Poslovnikom NSP na podlagi odzivov na obravnavano tematiko Sekretariat NSP (skupaj z morebitnim predlagateljem tematike) oceni, ali je mogoče oblikovati predloge sklepov, ali pa je smiselna nadaljnja obravnava (npr. v okviru delovnih skupin, na sejah NSP...).

Na drugi seji NSP, ki je potekala 19. decembra 2014, je Sekretariat NSP uvodoma predstavil aktivnosti, ki so se izvajale pod okriljem NSP v prvem letu njegovega obstoja. Prisotni člani NSP oz. njihovi namestniki pa so bili v nadaljevanju povabljeni, da izrazijo svoja mnenja glede dosedanjega dela NSP ter pričakovanja, želje in poglede na prihodnje delovanje NSP. Strinjali so se, da NSP resnično omogoča platformo, namenjeno vsem deležnikom s trga plačilnih storitev za odprto razpravo in izmenjavo informacij.

Ustanovna seja NSP

Vzpostavljene javne in nejavne spletne strani NSP

Objavljeni dve številki E-novic NSP

Forum NSP – namenjen poglobljeni obravnavi tematik s področja plačevanja

Druga seja NSP 19. decembra 2014

Na drugi seji sta, poleg predstavnikov Sekretariata NSP, dve predstavitvi pripravila tudi predstavnika delovnih teles pri Združenju bank Slovenije. Predstavila sta tematiki glede (a) *možnosti uvedbe nove optično čitljive kode na obrazec UPN* za potrebe učinkovitejšega zajema podatkov s papirnega plačilnega naloga ter (b) izzivov pri nadaljnjem razvoju direktnih obremenitev v SEPA, povezanih z možnostjo sklepanja soglasij za izvrševanje direktnih obremenitev SEPA z uporabo elektronskih poti (t. i. *e-soglasje*). Že na seji je bilo ugotovljeno, da obe tematiki zahtevata podrobnejšo obravnavo s strani različnih deležnikov ter sta tako primerni za objavo in obravnavo v okviru Forumu NSP. Na seji je bil sprejet tudi sklep, da se *E-novice Nacionalnega sveta za plačila* v prihodnje objavljajo na javnih spletnih straneh ter tako postanejo dostopne širši, zainteresirani javnosti.

Sprejet sklep, da E-novice Nacionalnega sveta za plačila postanejo javne

3. Izbrane obravnavane vsebine

Na obeh sejah NSP so bile obravnavane raznovrstne tematike, pri čemer so bile nekatere namenjene v prvi vrsti informiranju članov NSP, druge pa so terjale (in še terjajo) obširnejšo razpravo in poglobljeno obravnavo, s ciljem oblikovati jasne in koristne zaključke.

Kar zadeva informiranje, je Banka Slovenije člane NSP seznanjala z zakonodajnimi novostmi na ravni EU. Tako so bili člani NSP, na primer, seznanjeni s predlogom uredbe o spremembi Uredbe (EU) št. 260/2012 o uvajanju tehničnih zahtev za kreditne prenose in direktne obremenitve v eurih in sprememba Uredbe (ES) št. 924/2009, v skladu s katerim se je rok za migracijo na plačila SEPA s prvotnega datuma, tj. 1. februarja 2014, podaljšal za šest mesecev. Podaljšanje roka za izvedbo migracije na plačila SEPA za Slovenijo sicer ni imelo bistvenega pomena, saj je bila migracija v Sloveniji takrat že praktično zaključena. Vsekakor pa je 1. avgust 2014 predstavljal pomemben mejnik za projekt SEPA, saj morajo biti od takrat dalje vsa kreditna plačila in direktne obremenitve v evroobmočju skladni z zahtevami SEPA.

Banka Slovenije je kot nosilka priprave osnutka zakonskega predloga članom NSP predstavila tudi relevantne možnosti pri implementaciji Direktive 2014/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov ter predvideni načrt implementacije direktive v nacionalno zakonodajo. Z implementacijo te direktive, ki mora biti izvedena do 18. septembra 2016, bo na ravni EU zagotovljena večja preglednost in primerljivost bančnih provizij v zvezi s plačilnimi računi, vpeljana bodo enotna pravila za lažjo zamenjavo plačilnih računov, predvsem pa bo vsem evropskim potrošnikom, ki zakonito bivajo v EU, zagotovljena možnost dostopa do osnovnega plačilnega računa, ne glede na njihovo državljanstvo, prebivališče ali finančno stanje.

Virtualne valute, še posebej Bitcoin, so vedno pogosteje predmet diskusij in obravnave s strani različnih institucij, tako na mednarodni kot na nacionalni ravni. Zato so se člani NSP seznanili z nekaterimi aktualnimi vidiki virtualnih valut in njihove uporabe za potrebe plačevanja ter z mnenji in opozorili o

*Novosti na področju
evropske zakonodaje s
področja plačil*

Virtualne valute

tveganjih, ki so jih v zvezi s poslovanjem z virtualnimi valutami izdali različni pristojni organi, med drugim tudi Evropski bančni organ in Banka Slovenije.

Čeprav je bila s 1. avgustom 2014 migracija direktnih obremenitev in kreditnih plačil na SEPA za države znotraj evroobmočja končana, pa tako v Sloveniji kot v drugih državah članicah obstajajo nekatera odprta vprašanja, s katerimi se v povezavi s plačili SEPA po končani migraciji še soočajo ponudniki plačilnih storitev ali njihovi uporabniki. Tako je bila na prvi seji NSP članom z različnih vidikov predstavljena in osvetljena tematika direktnih obremenitev SEPA, pri čemer so bile izpostavljeni preostali izzivi, ki jih bo treba premagati za dokončno uveljavitev tega plačilnega instrumenta v največji možni meri, ter posamezne nepravilnosti, ki jih je pri preučitvi izvajanja direktnih obremenitev SEPA v povezavi s spoštovanjem področnih predpisov zaznala Banka Slovenije.

Na drugi seji NSP pa je predstavnica delovne skupine pri Združenju bank Slovenije, ki se ukvarja s področjem direktnih obremenitev, člane NSP seznanila z novimi možnostmi urejanja soglasij za direktne obremenitve med plačnikom in prejemnikom plačil. Ta se lahko sklepajo pri prejemniku plačil, ob sklenitvi posla ob prisotnosti plačnika, s pošiljanjem soglasij po pošti ali na elektronski način preko spletnih strani posameznega prejemnika plačila. Kar zadeva oblikovanje rešitev za izdajanje soglasij na elektronski način, želijo ponudniki plačilnih storitev za nadaljnje aktivnosti na tem področju preveriti potrebe in pričakovanja uporabnikov, predvsem prejemnikov plačil, ki omogočajo plačevanje z direktnimi obremenitvami SEPA, zato bo tematika predmet obravnave tudi v prihodnje, tako na Forumu NSP kot tudi na sejah NSP.

Člani NSP so bili s strani predstavnika pristojne delovne skupine pri Združenju bank Slovenije seznanjeni z možnostjo uvedbe nove optično čitljive kode na obrazec UPN, za potrebe učinkovitejšega zajema podatkov s papirnega plačilnega naloga. Optični zajem podatkov s plačilnega naloga na obrazcu UPN namreč zagotavlja v primerjavi z ročnim prepisovanjem podatkov bistveno hitrejšo in natančnejšo obdelavo plačilnih nalogov, zlasti na bančnem okencu, pri čemer pa je trenutno nabor podatkov, zajetih v optično čitljivi (OCR) vrstici na obrazcu UPN, omejen oziroma ne vsebuje vseh sestavin plačilnega naloga.

***Direktne obremenitve
SEPA in e-soglasja v
shemah direktnih
obremenitev SEPA v
Sloveniji***

***Uvedba nove optično
čitljive kode na obrazec
UPN***

Ker je odločitev ponudnikov plačilnih storitev glede uvedbe novih optično čitljivih elementov na obrazec UPN v odločilni meri odvisna od pripravljenosti uporabnikov uporabiti nove rešitve in njihovih potreb, je bil na drugi seji NSP sprejet sklep, da bo tematika uvrščena za dodatno obravnavo na Forum NSP, bo pa tudi predmet obravnave na naslednji seji NSP.

V okviru NSP je ob predstavitvi s strani Banke Slovenije potekala tudi razprava o uveljavljenosti izvršnice kot novega instrumenta za zavarovanje terjatev, člani NSP pa so imeli možnost predstaviti svoje izkušnje z njeno uporabo. Tako so bile na drugi seji NSP med drugim izpostavljene tudi zelo dobre izkušnje velikega slovenskega podjetja z uporabo izvršnice ter mnenje, da izvršnica dejansko uvaja določen red in krepi plačilno disciplino, poleg tega pa zaradi krepitve medsebojnega zaupanja med gospodarskimi subjekti v določeni meri podpira tudi gospodarsko rast. Predstavniki določene skupine tržnih deležnikov so po drugi strani izpostavili, da izvršnice ne uporabljajo, saj se zaradi velikega števila terjatev v majhnih zneskih raje poslužujejo izvršilnih postopkov (predvsem elektronske izvršbe). Interes za uporabo izvršnice je torej med drugim odvisen tudi od narave dejavnosti in dolžniško-upniških razmerij v posameznih segmentih trga. Vsekakor pa bo Banka Slovenije tudi v prihodnje nudila pomoč bankam in ostalim deležnikom, da izvršnica postane še širše uporabljen instrument za zavarovanje terjatev v gospodarskih poslih.

Izvršnica

4. Povezanost NSP z ravno EU

S podobnimi vprašanji s področja plačilnih storitev, kot se na nacionalni ravni ukvarja NSP, se na ravni EU ukvarja Odbor za plačila malih vrednostih v eurih (v nadaljevanju Odbor; angl. Euro Retail Payments Board).

Odbor, ki je bil ustanovljen konec leta 2013, je tako ključno telo za dialog med tržnimi udeleženci na trgu plačil (zastopana je tako stran ponudbe kot povpraševanja) na ravni EU. Poleg tega pa je Odbor tudi ključno strateško in posvetovalno telo, ki stremi k zagotavljanju ustrezne povezave med nacionalno ravno in strukturami na evropski ravni.

Nacionalne centralne banke v EU v skladu s členom 7 [Statuta Odbora](#) delujejo kot vez med Odborom in nacionalnimi sveti/odbori za plačila malih vrednosti med nacionalno in evropsko ravno teles, ki obravnavajo tematike s področja plačilnih storitev.

Upoštevajoč zgoraj omenjeno povezovalno vlogo NSP, je Sekretariat NSP svoje člane pozval k sodelovanju pri pripravi odziva na konzultacijo na temo ovir za čezmejno uporabo elektronskih soglasij za direktne obremenitve SEPA – preko omenjene konzultacije je namreč posebna delovna skupina, delujoča v okviru Odbora, želela pridobiti informacije o stanju in morebitnih težavah, povezanih s čezmejno uporabo elektronskih soglasij za SDD v posameznih nacionalnih okoljih. Sekretariat NSP bo tudi v prihodnje vključeval člane NSP v tovrstne konzultacije in druge aktivnosti ter s tem omogočil predstavljanje in uveljavljanje njihovih pobud in interesov na ravni EU.

Tako je članstvo v NSP dodatna priložnost za prenos informacij, dokumentov, zahtev in pobud za razpravo v obe smeri ter prispevanje k nadaljnjemu razvoju nacionalnega in evropskega trga plačilnih storitev.

***Povezanost NSP z
Odborom za plačila
malih vrednostih v eurih***

***Sodelovanje članov NSP
pri obravnavi
konzultacije Odbora***

5. Ostale aktivnosti, povezane z delovanjem NSP

Novi člani v NSP

Tekom leta 2014 sta se sodelovanju v NSP pridružila dva nova deležnika. Tako je Banka Slovenije ocenila, da obstaja velika povezanost tematik, obravnavanih v okviru NSP, ter tematik s področja dela Ministrstva za notranje zadeve, zato je zadevno ministrstvo povabila k sodelovanju v NSP. Družba MasterCard Europe sprl (MasterCard) pa je sama izrazila interes za sodelovanje v NSP. Sekretariat NSP je na podlagi Sklepa o vzpostavitvi Nacionalnega sveta za plačila ocenil, da MasterCard, kot upravljavec sheme plačilnih instrumentov, izpolnjuje pogoje za sodelovanje v NSP. Že v tem poročilu omenjamo, da se je v začetku leta 2015, na podlagi povabila Sekretariata NSP sodelovanju v NSP, pridružil še Urad RS za preprečevanje pranja denarja (UPPD). Sekretariat je namreč ocenil, da bi bilo sodelovanje UPPD v NSP pomembno tako z vidika širše oziroma celovitejše razprave o aktualnih vprašanjih in novostih na področju plačil kot tudi z vidika zagotavljanja vsebinske celovitosti zakonodaje, za pripravo in izvajanje katere je pristojen UPPD.

Sodelovanju v NSP so se pridružili:

- **MNZ,**
- **družba MasterCard,**
- **UPPD.**

Pogled naprej

V letu 2014 smo poskrbeli, da je NSP polno zaživel. Odziv deležnikov – k sodelovanju smo uspeli privabiti predstavnike kar 20 institucij s celotnega spektra deležnikov na trgu plačilnih storitev – je bil pozitiven. Sedaj je treba zagotoviti, da bo NSP tudi v prihodnje živel aktivno življenje in postal še širše prepoznan kot platforma, ki omogoča obravnavo vprašanj, ki se pojavljajo na trgu plačilnih storitev in zadevajo različne skupine deležnikov na trgu.

V letu, ki že teče, nadaljujemo z aktivnostmi, opisanimi v poročilu, pri čemer smo dodatno aktivno zastavili delo, vezano na Forum NSP. Tudi obravnava tematik v okviru Foruma ter njeno nadaljevanje v okviru morebitnih posebnih delovnih skupin ali na sejah NSP bo pripomogla k dodatnemu dialogu med tržnimi deležniki in s tem širšo obravnavo aktualnih tematik s področja plačilnih storitev v Sloveniji in širše tudi v prihodnje.

Trg plačil je živ trg, ki se neprestano razvija. Na njem se pojavljajo vedno novi načini plačevanja in s tem tudi vedno novi izzivi in odprta vprašanja, ki jih je treba v dialogu med deležniki razrešiti.

Dela in tematik za obravnavo iz vsebin delovanja NSP tako ne bo zmanjkalo. O tem, predvsem o doseženem, bomo pisali v naslednjem letnem poročilu.

Seznam sodelujočih v NSP:

Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in
storitve

Banka Koper d.d.

Bankart d.o.o.

E-Funds International Limited, plačilni sistemi, podružnica v
Ljubljani

Finančna uprava Republike Slovenije

Gospodarska zbornica Slovenije

Intesa Sanpaolo Card d.o.o

Javna agencija Republike Slovenija za varstvo konkurence

MasterCard Europe sprl

Ministrstvo za finance

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

Ministrstvo za notranje zadeve

Nova KBM d.d.

Nova Ljubljanska banka d.d.

Slovensko zavarovalno združenje

Trgovinska zbornica Slovenije

Uprava Republike Slovenije za javna plačila

Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja

Združenje bank Slovenije

Zveza potrošnikov Slovenije